

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

15. april 2005

KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notat samt grundnotat om Kommissionens forslag til kommissionsbeslutning om ændring af bilaget til Rådets og Parlamentets direktiv 2002/95/EC om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet).

Kommissionen har meddelt, at forslaget skal til afstemning i den tekniske komité på mødet den 19. april 2005.

Til orientering kan det oplyses, at forslaget vurderes at reducere beskyttelsesniveauet hvad angår både de foreslåede undtagelser for deca-BDE i plastik i elektriske og elektroniske produkter og for bly i bly-bronze belægninger eller bøsninger i elektriske og elektroniske produkter, idet bekendtgørelse nr. 1008 af 12. oktober 2004 forbyder med virkning fra 1. juli 2006 salg af elektriske og elektroniske produkter, som indeholder bl.a. bly og bromerede flammehæmmere. For så vidt angår bly i bly-bronze belægninger eller bøsninger i elektriske eller elektroniske produkter vurderes der imidlertid ikke at være substitutionsmuligheder eller tekniske alternativer.

Materialet er ligeledes sendt til folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Miljøstyrelsen
Kemikalieenheden
Miljøministeriet
Ledelsessekretariatet, EU-K

13. april 2005
J.nr. D 302-0005
ksk/MST, sca/MIM

NOTAT til FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til Kommissionsbeslutning om ændring af bilaget til Rådets og Parlamentets direktiv 2002/95/EC om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet)

Doc. ...

Kommissionen sendte den 21. marts 2005 ovennævnte forslag til medlemstaterne. Kommissionen har meddelt, at forslaget skal til afstemning i den tekniske komité på mødet d. 19. april 2005. Den tekniske komité følger forskriftsproceduren beskrevet i artikel 5 i afgørelse 1999/468/EF. Vedtagelse forudsætter kvalificeret flertal i komitéen.

Forslaget har to formål: Dels at undtage den bromerede flammehæmmer deca-BDE anvendt i plastic fra RoHS-direktivets generelle forbud mod indhold af visse farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter. Det generelle forbud får virkning fra d. 1. juli 2006. Dels ønskes bly anvendt i bly-bronze belægninger og bøsninger undtaget fra det generelle forbud.

Det er generelt dansk holdning, at de problematiske/skadelige bromerede flammehæmmere skal udfases, og herunder at det kommende generelle forbud mod indhold af deca-BDE i elektriske og elektroniske produkter skal opretholdes.

Hvad angår undtagelsen for deca-BDE i plastik i elektriske og elektroniske produkter er den ikke acceptabel fra et dansk synspunkt. Danmark vil derfor modsætte sig Kommissionens forslag og arbejde for at etablere et blokerende mindretal mod forslaget i komitéen. Såfremt der ikke etableres et sådant blokerende mindretal, vil Danmark søge at etablere et blokerende mindretal for en tidsbegrænset undtagelse af deca-BDE i op til 18 måneder. Et sådant blokerende mindretal vil bevirke at sagen må drøftes politisk i Rådet, hvor Danmark så igen kan søge tilslutning til en afvisning af Kommissionens forslag.

Miljøstyrelsen
Kemikalieenheden
Miljøministeriet
Ledelsessekretariatet, EU-K

13. april 2005
J.nr. D 302-0005
ksk/MST, sca/MIM

GRUNDNOTAT til FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til Kommissionsbeslutning om ændring af bilaget til Rådets og Parlamentets direktiv 2002/95/EC om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet)

Doc. ...

1. Status

Kommissionen sendte den 21. marts 2005 ovennævnte forslag til medlemstaterne. Forslaget har hjemmel i artikel 5(1)(b) i Rådets og Parlamentets direktiv 2002/95/EC af 27. januar 2003 om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet). RoHS-direktivet har hjemmel i traktatens artikel 95.

Kommissionen har meddelt, at forslaget skal til afstemning i den tekniske komité på mødet d. 19. april 2005.

Den tekniske komité er nedsat i henhold til artikel 18 i Rådets direktiv 75/442/EF, og følger forskriftsproceduren beskrevet i artikel 5 i afgørelse 1999/468/EF. Vedtagelse forudsætter kvalificeret flertal i komitéen.

2. Formål og indhold

Forslaget har to formål: Dels at undtage den bromerede flammehæmmer deca-BDE anvendt i plastic fra RoHS-direktivets generelle forbud mod indhold af visse farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter. Det generelle forbud får virkning fra d. 1. juli 2006. Dels ønskes bly anvendt i bly-bronze belægninger og bøsninger undtaget fra det generelle forbud.

For så vidt angår deca-BDE er Kommissionens begrundelse for at undtage deca-BDE, at risikovurderingen af Deca-BDE, under Rådets forordning EEC (793/93) af 23. marts 1993 om vurdering og kontrol af risikoen ved eksisterende stoffer, har konkluderet at der ikke er påvist skadelige virkninger for forbrugere som følge af eksponering af deca-BDE. Kommissionen finder derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for yderligere foranstaltninger for at begrænse risikoen. Kommissionen anfører endvidere, at risikovurderingen forudsætter yderligere undersøgelser af stoffet, og at industrien har igangsat et frivilligt reduktionsprogram for stoffet.

For så vidt angår bly anvendt i bly-bronze belægninger og bøsninger finder Kommissionen det dokumenteret, at der ikke er fundet substitutionsmuligheder eller tekniske alternativer til denne anvendelse af bly.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

4. konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslaget lovgivningsmæssige konsekvenser:

RoHS-direktivet er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 1008 af 12. oktober 2004. Bekendtgørelsen forbyder med virkning fra 1. juli 2006 import og salg af elektriske og elektroniske produkter, som indeholder bly, kviksølv, cadmium, hexavalent chrom og de bromerede flammehæmmere polybromerede biphenyler (PBB) eller polybromerede diphenylethere (PBDE). Deca-DBE er en af de polybromerede diphenylethere (PDBE).

Forslaget vil kunne gennemføres ved ændring af denne bekendtgørelse.

Forslagets økonomiske konsekvenser:

Forslaget har ingen væsentlige økonomiske konsekvenser for stat, amter eller kommuner.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at forslaget ikke vil have væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet eller borgerne.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at reducere beskyttelsesniveauet hvad angår både undtagelserne for deca-BDE i plastik i elektriske og elektroniske produkter og for bly i bly-bronze belægninger eller bøsninger i elektriske og elektroniske produkter. Der vurderes imidlertid ikke at være substitutionsmuligheder eller tekniske alternativer for så vidt angår bly i bly-bronze belægninger eller bøsninger i elektriske eller elektroniske produkter.

5. Høring

Rammenotat om forslaget har været i høring i EU-Specialudvalget vedr. miljøspørgsmål i april 2005, hvor der er kommet følgende høringssvar:

Danmarks Naturfredningsforening (DN) støtter den danske holdning om at deca-BDE ikke skal undtages fra det generelle forbud i ROHS-direktivet, og foreningen bifalder, at Danmark arbejder for at etablere et blokerende mindretal mod forslaget og subsidiært accepterer en tidsbegrænset undtagelse i op til 18 måneder.

Hvad angår bly-bronze belægninger i bøsninger, tager DN som udgangspunkt afstand fra undtagelsen, idet Kommissionen ikke har fremlagt dokumentation for nødvendigheden af bly-bronze belægninger i bøsninger.

Dansk Industri oplyser, at DI støtter Kommissionens forslag.

Det Økologiske Råd kan fuldt ud tilslutte sig den foreslåede danske holdning om at deca-DBE ikke skal undtages fra forbudet. Det Økologiske Råd anser det for dokumenteret, at stoffet er bioakkumulerende og persistent, samt at deca-BDE under forskellige omstændigheder kan afgive nogle af sine bromatomer, og derved omdannes til de allerede forbudte octa- og penta-BDE. Det Økologiske Råd er ligeledes enig i, at der ikke kan argumenteres for, at der ikke findes substitutionsmuligheder for deca-BDE i elektronisk udstyr, og Rådet påpeger at f.eks. B&O har udfaset stoffet i deres produkter. Rådet angiver, at man er opmærksom på de ringe politiske muligheder for at den danske holdning vinder fremme, og Rådet vurderer således at en tidsbegrænset undtagelse af deca.BDE, i f.eks 18 måneder kan være et acceptabelt kompromis. Endelig kan Det Økologiske Råd også tilslutte sig den danske holdning til

undtagelsen for bly i bly-bronze belægninger, men Rådet finder, at undtagelsen bør gøres tidsbegrænset, og at der bør indføres incitament, som sikrer, at der arbejdes på at finde substitutionsmuligheder.

Forbrugerrådet støtter den danske holdning om, at deca-DBE ikke bør undtages fra det generelle forbud i RoHS-direktivet. Forbrugerrådet finder, at Danmark bør fastholde, at stoffet skal bevises uskadeligt for miljø og sundhed, før der kan ske en undtagelse. Forslaget om at lave en midlertidig undtagelse fremmer ikke beskyttelsen af miljø og sundhed. Og der findes i dag alternativer til deca-BDE.

Hvis det ikke er muligt at opretholde forbudet mod deca-DBE (på trods af, at der findes alternativer, og at stoffets effekter på miljø og sundhed stadig ikke er frikendt), fordi der ikke kan samles flertal mod undtagelsen, så støtter Forbrugerrådet, at Danmark arbejder for en tidsbegrænset undtagelse af stoffet. Denne undtagelse skal være så kort som mulig, f.eks. tre måneder ad gangen.

6. Dansk holdning

Det er generelt dansk holdning, at de problematiske/skadelige bromerede flammehæmmere skal udfases, og herunder at det kommende generelle forbud mod indhold af deca-BDE i elektriske og elektroniske produkter skal opretholdes.

Der er i RoHS-direktivet hjemmel til at undtage materialer eller komponenter, såfremt der ikke er tekniske alternativer eller substitutionsmuligheder, eller hvis den negative miljø-, sundheds- og/eller forbrugerbeskyttelsesmæssige belastning, som følge af substitutionen er større end de mulige miljø, sundheds- og/eller forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele herved.

Kommissionen begrundet ikke forslaget med, at der ikke er fundet substitutionsmuligheder eller tekniske alternativer til anvendelsen af deca-BDE i plast i elektriske eller elektroniske produkter. Kommissionen har endvidere ikke dokumenteret, at der skulle være en negativ miljø-, sundheds- og/eller forbrugerbeskyttelsesmæssige belastning, som følge af substitution af stoffet.

Kommissionen begrundet forslaget med, at risikovurderingen af deca-BDE ikke har påvist skadelige virkninger for forbrugere som følge af eksponering af deca-BDE. Den omtalte risikovurdering er imidlertid ikke vedtaget endnu, og efter Miljøstyrelsens vurdering er der betydelige usikkerheder forbundet med risikovurderingen. Miljøstyrelsen anser derfor en fortsat anvendelse af deca-BDE for problematisk.

Deca-BDE anvendes primært som brandhæmmer i plast og bestykkede printkort. En svensk vurdering fra 2004 angiver, at deca-BDE også anvendes som brandhæmmer i specialtekstiler, kabler og i rørisolering, dog i langt mindre grad end i plast.

I 1997 anvendtes ganske få tons i den danske produktion, mens der i færdigvarer importeredes i størrelsesordenen 30-120 tons årligt. Det blev i 1999 vurderet, at det danske forbrug af deca-BDE altovervejende blev erstattet med en anden bromeret flammehæmmer, nemlig TBBPA. Det skønnes nu, at forbruget ikke er vokset siden 1999, men at stoffet stadig vil findes i importerede produkter, heraf navnlig i elektriske eller elektroniske produkter. Det skal understreges, at der er tale om et skøn baseret på data fra 1997.

Der foreligger et udkast til risikovurdering af stoffet i EU, der dog endnu ikke er endeligt vedtaget. Konklusionen er at der mangler væsentlig viden om bl.a., hvad stoffet bliver nedbrudt til i naturen og mulige adfærdsændringer hos dyr. Stoffet anses for at være svært nedbrydeligt, men nyere undersøgelser tyder på, at det muligvis kan nedbrydes i UV-belysning, og stoffet ved nedbrydning kan blive forvandlet til stofferne penta-BDE og octa-BDE. Begge disse stoffer er forbudte i Fællesskabet pga. deres miljø- og sundhedsskadelige virkninger. Efter fund i falkeæg er der endvidere opstået mistanke om, at stoffet kan være bioakkumulerbart. Deca-BDE er fundet i naturen og mennesker, men det er uklart, om niveauet er stigende eller faldende.

Et opdateret udkast af risikovurderingen er netop sendt til høring i den tekniske komité, hvor medlemslandene er repræsenteret. I miljødelen for risikovurderingen er det anført, at der først kan drages konklusioner, når der er fremskaffet yderligere undersøgelser m.h.t. stoffets ophobning i miljøet og dets nedbrydning til de lavere bromerede forbindelser (feks. penta- og octa-bromforbindelserne), som allerede er anerkendt som skadelige, og som er omfattet af forbuddet. I den netop opdaterede sundhedsdel efterspørges yderligere toksikologiske undersøgelser, da nyere undersøgelser tyder på, at stoffet i sig selv har skadelige virkninger på nyfødte. Samtidig efterspørges igangsættelse af undersøgelser, der skal belyse en evt. stigende forekomst af stoffet i modermælk. Før disse data er tilgængelige, er det ikke muligt endeligt at afgøre, om stoffet er skadeligt for mennesker og miljø.

Disse aspekter nævnes ikke i indledningen til Kommissionens forslag. I Kommissionens indledning anføres imidlertid den nye og opdaterede konklusion for forbrugere foreslået af den franske rapportør, idet der for forbrugere ikke udtrykkes bekymring for sundheden. Danmark har udtrykt sin uenighed med denne konklusion, idet der ikke kan anses at være tilstrækkelige data for sådan en konklusion, og idet de data der afventes i lige så høj grad er afgørende for en vurdering af forbrugernes sikkerhed, da de afventede data vil give øget viden om sundhedsskadelige effekter og eksponering.

EU's videnskabelige komite for sundhed og miljø har d. 18. marts 2005 lavet en udtalelse om den foreløbige miljøvurdering af deca-BDE i den igangværende risikovurdering. Komitéen er enig med den tidligere komité's udtalelse fra 2004 og anbefaler stærkt, at der igangsættes yderligere foranstaltninger for at reducere risikoen pga. deca-BDE's nedbrydning til potentielle skadelige forbindelser.

Danmark er enig med den opdaterede risikovurdering i, at man ikke kan foretage endelige vurderinger m.h.t. sundhedsrisiko for arbejdere og for befolkningens sundhed m.h.t. eksponering gennem miljøet, førend de efterspurgte data foreligger.

De øvrige medlemslande har endnu ikke tilkendegivet deres holdninger til forslaget, men det vurderes som sandsynligt at der ikke kan samles et blokerende mindretal imod forslaget.

Fra dansk side kan forslagets undtagelse for bly i bly-bronze belægninger eller bøsninger i elektriske og elektroniske produkter accepteres, idet der vurderes ikke at være substitutionsmuligheder eller tekniske alternativer.

Hvad angår undtagelsen for deca-BDE i plastik i elektriske og elektroniske produkter er den

ikke acceptabel fra et dansk synspunkt. Danmark vil derfor modsætte sig Kommissionens forslag og arbejde for at etablere et blokerende mindretal mod forslaget i komitéen. Såfremt der ikke etableres et sådant blokerende mindretal, vil Danmark søge at etablere et blokerende mindretal for en tidsbegrænset undtagelse af deca-BDE i op til 18 måneder. Et sådant blokerende mindretal vil bevirke at sagen må drøftes politisk i Rådet, hvor Danmark så igen kan søge tilslutning til en afvisning af Kommissionens forslag.

7. Generelle forventninger til de andre medlemslandes holdninger

Det er tvivlsomt, om der vil kunne samlet et blokerende mindretal mod forslaget. De fleste lande har endnu ikke taget endelig stilling til forslaget. Det vurderes, at Sverige, Finland og Belgien vil være imod forslaget, mens Tyskland og Holland muligvis også vil være kritiske over for forslaget.